

Rowerem nad Bobrem

Mit dem Fahrrad am Bober

www.roweremnapograniczu.eu

Rok wydania / Jahr der Veröffentlichung 2022
*Egzemplarz bezpłatny / Kostenloses Exemplar

Wydawca: / Herausgeber:

FUNDACJA
NATURA POLSKA

Lubomyśl 23b
Biuro / Büro:
ul. Przemysłowa 1
68-200 Żary
tel. +48 608 238 599
www.naturapolska.eu

Partner:

Dziękujemy za pomoc w opracowaniu niniejszej publikacji dla Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim, Panu Romanowi Mączkowskiemu ze Stowarzyszenia Fiber i Panu Markowi Maciantowiczowi.

Wir danken Herrn Roman Mączkowski vom Verein „Fiber“ und Herrn Marek Maciantowicz für die Hilfe bei der Vorbereitung dieser Publikation für die Stadtverwaltung in Nowogród Bobrzański.

**Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy. Przedstawione poglądy nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej. / *Die alleinige Verantwortung für den Inhalt dieser Publikation liegt bei ihren Autoren. Die geäußerten Ansichten spiegeln nicht unbedingt die offizielle Position der Europäischen Union wider.*

BB-PL
INTERREG V A
2014-2020

Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr”

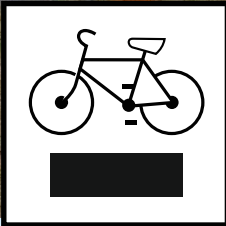
Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego
„Redukować bariery - wspólnie
wykorzystywać silne strony”

Europäische Union
Europäischer Fonds
für regionale Entwicklung
„Barrieren reduzieren
- gemeinsame Stärken nutzen”

Projekt „Nowe szlaki rowerowe na pograniczu polsko-niemieckim – IV etap” jest dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa (Fundusz Małych Projektów w ramach Programu Współpracy Interreg V A Brandenburgia-Polska w Euroregionie Sprewa-Nysa-Bóbr).

Das Projekt u. d. T. „Neue Fahrradroutes an der deutsch-polnischen Grenze - IV. Etappe” wird von den Mitteln des Kooperationsprogramms INTERREG V A Brandenburg - Polen 2014- 2020 im Rahmen vom Ziel „Europäische territoriale Zusammenarbeit” des Europäischen Fonds der Regionalen Entwicklung (EFRR), Kleinprojektfond der Euroregion „Spre- Neiße-Bober” sowie aus dem Staatshaushalt finanziert.

Zapraszamy na przejażdżkę rowerem po gminie Nowogród Bobrzański poznając nowy „czarny” szlak rowerowy z Nowogrodu Bobrzańskiego przez Drągowinę, Dobroszów Wielki, Popowice, Przybymierz, Skibice, Kotowice, Sobolice, Klepinę i z powrotem do Nowogrodu Bobrzańskiego o łącznej długości 35 km. Na trasie szlaku będziemy mogli odpocząć wśród przepięknych krajobrazów leśnych oraz zwiedzić lokalne atrakcje takie, jak zabytkowe budowle w Drągowinie, Dobroszowie Wielkim, Przybymierzu i Skibicach a także obszary i tereny leśne znajdujące w obszarach „Natura 2000”. Trasa szlakiem czarnym to przede wszystkim piękne widoki roztaczające się na całą gminę Nowogród Bobrzański. Jedź z nami!

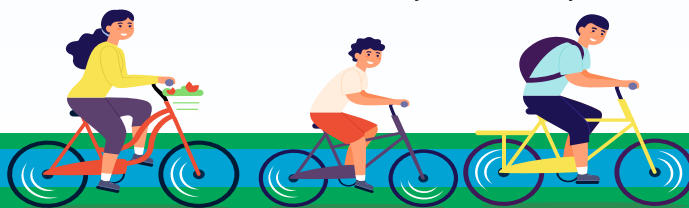
Szlak czarny rozpoczyna swój bieg przy budynku Ośrodka Kultury Sportu i Rekreacji w Nowogrodzie Bobrzańskim przy ul. Pocztowej 7.

Tym razem zwiedzimy południowo-wschodnią część gminy Nowogród Bobrzański. Pierwszą część trasy pokonamy jadąc jednocześnie szlakiem żółtym. Start rozpoczynamy skręcając w prawo na ulicę Pocztową i kierując się cały czas prosto przejeżdżamy dwa skrzyżowania dróg (najpierw na Żary i zaraz potem na Krzywaniec), by za mostem na rzece Bóbr skręcić w prawo w ulicę Kościelną. Po przejechaniu 100 metrów skręcamy w lewo jadąc dalej tą ulicą zostawiając po prawej stronie Kościół p.w.

Wir laden Sie zu einer Radtour durch die Gemeinde Nowogród Bobrzański ein. Erkunden Sie den neuen "schwarzen" Radweg von Nowogród Bobrzański über Drągowina, Dobroszów Wielki, Popowice, Przybymierz, Skibice, Kotowice, Sobolice, Klepina und zurück nach Nowogród Bobrzański mit einer Gesamtlänge von 35 km. Entlang des Weges können wir uns inmitten wunderschöner Waldlandschaften erholen und lokale Sehenswürdigkeiten besuchen, wie z. B. historische Gebäude in Drągowina, Dobroszów Wielki, Przybymierz und Skibice sowie Gebiete und Waldflächen, die zu den "Natura 2000"-Gebieten gehören. Die Route entlang des Schwarzen Weges bietet vor allem schöne Ausblicke auf die gesamte Gemeinde Nowogród Bobrzański. Fahren Sie mit uns!

Der schwarze Radweg beginnt am Gebäude des Kultur-, Sport- und Erholungszentrums in Nowogród Bobrzański in der Pocztowa-Straße 7.

Dieses Mal werden wir den südöstlichen Teil der Gemeinde Nowogród Bobrzański besichtigen. Wir werden den ersten Teil der Strecke auf dem gelben Weg zurücklegen. Zunächst biegen wir rechts in die Pocztowa-Straße ein und fahren geradeaus weiter, überqueren zwei Straßenkreuzungen (zuerst nach Żary und dann nach Krzywaniec), um nach der Brücke über den Fluss Bóbr (Bober) rechts in die Kościelna-Straße abzubiegen. Nach 100 Metern biegen wir links ab und gehen weiter auf dieser Straße, wobei wir die Kirche Mariä

W niebowlęci
Najświętszej Maryi
Panny.

My jedziemy trasą brukową a następnie szutrową pod górę, przejeżdżając drogę w kierunku Żagania. Dojeżdżamy do początku drogi leśnej nr 51, która znajduje się po prawej stronie. Jest to 1,6 km naszej trasy. Teraz będziemy jechać cały czas w kierunku południowo wschodnim aż do początku Drągowiny. Po drodze na 5 km naszej podróży można skręcić w prawo i zajechać na odpoczynek przy ruinach starego młyna. Dwieście metrów dalej wyjeżdżamy z lasu i jedziemy dalej drogą polną aż do pierwszego napotkanego domostwa. Przejeżdżając obok domu skręcamy lekko w lewo, by po 200 metrach wjechać na ulicę asfaltową. Tutaj kończy się „nasza przygoda” ze szlakiem żółtym, ponieważ skręcamy o 270 stopni w prawo jadąc dalej do końca miejscowości.

Jadąc cały czas prosto mijamy mostek i odbijamy lekko w prawo wjeżdżając w drogę najpierw leśną a później polną aż do samego Dobroszowa Wielkiego, który znajduje się w 9,6 km podróży szlakiem czarnym. Tutaj w centrum znajduje się plac zabaw i wiata, przy której można odpocząć. Kontynuując naszą podróż z miejsca odpoczynku wyjeżdżamy w lewo w ulicę Lipową, by po 400 metrach skręcić w lewo jadąc dalej drogą polną do Popowic. W 11,9 km dojeżdżamy do krzyża, by obok niego skręcić w lewo na drogę asfaltową a później ułożoną z płyt betonowych. Tak dojeżdżamy ponownie do drogi wojewódzkiej nr 295, którą po skręcie w prawo w kierunku Żagania, jedziemy 200 metrów by następnie skręcić w lewo do lasu na drogę szutrową oznaczoną przez leśników jako droga nr 52. Tak jedziemy cały czas przez 3 kilometry aż do skrzyżowania z drogą nr 53. My jednak skręcając w lewo dalej poruszamy się drogą nr 52, aż do samego Przybymierza. Po drodze mijamy kolejną drogę leśną tym razem nr 51, która prowadzi z Dybowa do Drągowiny. Aby wjechać do Przybymierza musimy skręcić w prawo i przejeżdżając mostek wjeżdżamy na drogę asfaltową (ul. Rzeczna) udając się cały czas prosto i lekko pod górę aż do rozwidlenia dróg, przy którym stoi Kościół p.w. WNMP. Jest to 20,60 km naszej podróży. Po przejechaniu 100 metrów jest skręt w kierunku Kotowic i Drągowiny. My jednak udajemy

Himmelfahrt auf der rechten Seite liegen lassen.

Wir folgen dem Kopfsteinpflaster- und dann dem Schotterweg bergauf und überqueren die Straße in Richtung Żagań. Wir kommen am Beginn der Forststraße Nr. 51 an, die sich auf der rechten Seite befindet. Es sind 1,6 km unserer Route. Jetzt fahren wir die ganze Zeit nach Südosten bis zum Beginn von Drągowina. Unterwegs kann man am 5. km unserer Reise rechts abbiegen und bei den Ruinen der alten Mühle zur Rast anhalten. Nach zweihundert Metern verlassen wir den Wald und fahren weiter auf dem Feldweg bis zur ersten Behausung, auf die wir stoßen. Indem wir am Haus vorbeifahren, biegen wir leicht links ab, um nach 200 Metern auf eine asphaltierte Straße zu gelangen. Hier endet "unser Abenteuer" mit dem gelben Weg, denn wir biegen um 270 Grad nach rechts ab und fahren weiter bis zum Ende des Dorfes.

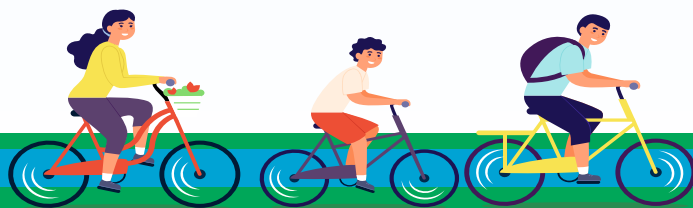
Wir fahren geradeaus, überqueren eine Brücke und biegen leicht nach rechts ab, wo wir in einen Waldweg und dann in einen Feldweg einbiegen, bis wir Dobroszów Wielki nach 9,6 km langer Reise auf dem schwarzen Weg erreichen. Hier, im Zentrum, gibt es einen Spielplatz und eine Überdachung, wo man sich ausruhen kann. Vom Rastplatz aus fahren wir links in die Lipowa-Straße und biegen nach 400 Metern links ab, um auf einem Feldweg nach Popowice zu gelangen. Nach 11,9 km erreichen wir ein Kreuz, an dem wir links auf eine Asphaltstraße und später auf eine Straße aus Betonplatten abbiegen. Auf diese Weise erreichen wir wieder die Woiwodschaftsstraße Nr. 295, der wir, nachdem wir nach rechts in Richtung Żagań abgebogen sind, 200 Meter lang folgen und dann links in den Wald auf einen Schotterweg abbiegen, der von den Förstern als Straße Nr. 52 bezeichnet wurde. Auf diesem Weg fahren wir 3 km weiter bis zur Kreuzung mit der Straße Nr. 53, biegen dann aber links ab und fahren auf der Straße Nr. 52 bis nach Przybymierz. Unterwegs passieren wir eine weitere Forststraße, diesmal die Nr. 51, die von Dybowa nach Drągowina führt. Um nach Przybymierz zu gelangen, müssen wir rechts abbiegen und über eine Brücke auf die asphaltierte Straße (Rzeczna-Straße) fahren, die geradeaus und leicht bergauf verläuft, bis wir an eine Gabelung kommen, an der sich die Kirche der Heiligen Jungfrau Maria befindet. Es sind 20,60 km unserer Reise. Nachdem wir 100 Meter gefahren sind, biegen wir in Richtung Kotowice und Drągowina ab. Wir fahren jedoch

się prosto na Skibice. Droga jest najpierw asfaltowa, ale tuż po minięciu tablicy z napisem miejscowości przechodzi w nawierzchnię brukową a na dodatek prowadzi lekko pod górkę przez coś jest uciążliwa do jazdy. W 23.00 km można chwilę odpocząć na przystanku autobusowym, zwłaszcza że, naprzeciwko na wzniesieniu stoi Kościół katolicki p.w. Św. Marcina. 300 metrów dalej skręcamy w lewo i jadąc dalej drogą asfaltową mijamy piękny Pałacyk.

Po przejechaniu 2 km ukazało się nam rozwidlenie dróg, w lewo w kierunku Przybymierza i Drągowiny a w prawo w kierunku Kotowic i my właśnie tą drogą podróżujemy dalej. Następnie mijamy lekkie wzniesienia i ostry zjazd w Kotowicach (należy zachować ostrożność). Jadąc przez tę miejscowość tuż przed kościołem w 27,6 km trasy, po prawej stronie znajdują się Krzyż pokutny. My jadąc dalej po kilku metrach skręcamy ostro i pod górkę w lewo w drogę, która prowadzi do Kościoła Rzymskokatolickiego pw. MB Szkaplerznej, a mijamy go po prawej stronie. Za Kościołem znajduje się świetlica i plac zabaw. Po chwili odpoczynku jedziemy dalej prosto do końca sołectwa, by kierować się w kierunku zachodnim w stronę Kłębiny. Droga polno-leśna (oznaczona przez leśników pod nr 49) mało uczęszczana i trudna do przejechania zwłaszcza podczas suszy lub mocnych opadów deszczu. Oprócz tego na tym odcinku jest kilka podjazdów i zjazdów, co też nie czyni jej komfortowej. Po przejechaniu trzech kilometrów w 30,80 km szlaku, po lewej stronie jest możliwość zjazdu do Sobolic (ok. 100 m), ale my podążamy dalej prosto omijając „obwodnicą” Sobolice. W km 31,200 po raz kolejny spotykamy się ze szlakiem żółtym, który prowadzi z Kłębiny do Sobolic. My udajemy się dalej prosto szlakiem czarnym właśnie do Kłębiny, do której dojeżdżamy po przejechaniu prawie dwóch kilometrów. Wjeżdżając na drogę prowadzącą z Drągowiny jedziemy dalej prosto jeszcze ok. 100 metrów do skrzyżowania dróg „żegnając” się ze szlakiem żółtym. Dalej jedziemy już prosto główną drogą do Nowogrodu Bobrzańskiego. Po dwóch kilometrach dojeżdżamy do drogi krajowej nr 27, którą przejeżdżamy i jadąc dalej dojeżdżamy do Rynku, by skręcając najpierw w prawo a później w lewo wjechać na ulicę Zacisze. Po 200 m metrach łączmy się ze szlakiem niebieskim, którym to już wspólnie skręcając w lewo stromym zjazdem dalej ulicą Zacisze a następnie ulicą Młyńską dojedziemy do mostu a następnie w prawo drogą główną do końca naszej trasy, która znajduje się przy Ośrodku Kultury.

direkt weiter nach Skibice. Zunächst ist die Straße asphaltiert, aber sobald man das Ortsschild passiert hat, geht sie in Kopfsteinpflaster über und führt zudem leicht bergauf, wodurch sie umständlich zum Fahren ist. Beim 23. Kilometer kann man an der Bushaltestelle eine Pause einlegen, zumal auf dem gegenüberliegenden Hügel die katholische Kirche St. Martin steht. Nach 300 Metern biegt man links ab und fährt auf der asphaltierten Straße an dem schönen Schloss vorbei.

Nach 2 km sahen wir eine Abzweigung nach links in Richtung Przybymierz und Drągowina und nach rechts in Richtung Kotowice, und gerade auf dieser Straße reisen wir weiter. Dann passieren wir einen leichten Anstieg und eine steile Abfahrt in Kotowice (Vorsicht ratsam). Wenn man durch dieses Dorf fährt, sieht man kurz vor der Kirche bei Kilometer 27,6 der Route auf der rechten Seite ein Büßerkreuz. Nach wenigen Metern biegen wir scharf nach links in eine Straße ein, die zur römisch-katholischen Kirche Unserer Lieben Frau vom Skapulier führt. Wir fahren rechts daran vorbei. Hinter der Kirche befinden sich ein Gemeinschaftsraum und ein Spielplatz. Nach einer kurzen Rast fahren wir geradeaus weiter bis zum Ende von Sołectwo (Hilfseinheit der Gemeinde), um nach Westen in Richtung Kłębina zu radeln. Der Feld-/Waldweg - von den Förstern als Nr. 49 gekennzeichnet - ist wenig befahren und vor allem bei Trockenheit oder starken Regenfällen schwer zu begehen. Außerdem gibt es auf diesem Abschnitt mehrere Anstiege und Abfahrten, was ihn auch nicht gerade bequem macht. Nach drei Kilometern, beim 30,80. Kilometer der Route, gibt es links eine mögliche Abzweigung nach Sobolice (ca. 100 m), aber wir fahren geradeaus weiter und umfahren Sobolice auf der "Umgehungsstraße". Bei Kilometer 31,200 treffen wir wieder auf den gelben Weg, der von Kłębina nach Sobolice führt. Wir radeln geradeaus weiter auf dem schwarzen Weg nach Kłębina, das wir nach fast zwei Kilometern erreichen. Auf der Straße, die von Drągowina kommt, fahren wir noch etwa 100 Meter weiter bis zur Kreuzung, wo wir uns von der gelben Route „verabschieden“. Fahren Sie geradeaus auf der Hauptstraße nach Nowogród Bobrzański. Nach zwei Kilometern erreichen wir die Nationalstraße Nr. 27, die wir überqueren, und weiter fahren wir zu Rynek (Markt), wo wir zuerst rechts und dann links in die Zacisze-Straße einbiegen. Nach 200 Metern kommen wir auf den blauen Weg, auf den wir links einen steilen Abhang hinunterfahren und weiter auf der Zacisze-Straße und dann auf der Młyńska-Straße bis zur Brücke fahren, um dann rechts auf der Hauptstraße bis zum Ende unserer Route am Kulturzentrum zu fahren.

Na trasie wycieczki warto poznać: *Auf der Reise lohnt es sich zu besichtigen:*

DRĄGOWINA

(niem. Neuwaldau) położona jest nad rzeką Brzeźnicą. Została założona przed 1237 rokiem przez augustianów z klasztoru z Nowogrodu Bobrzańskiego, wkrótce po ufundowaniu klasztoru przez Henryka Brodatego w 1217 r. Pojawiła się wówczas w dokumentach nazwa Nuwenwalde, w 1263 roku Nuwald, a w 1268 Nouowaldow. Informacja o potwierdzeniu przez Henryka Brodatego wcześniejszego nadania klasztorowi augustianów w Nowogrodzie Bobrzańskim 50 małych łąnów w Drągowinie pochodzi ze wspomnianego 1237 roku, a o nadaniu przez opata 50 frankońskich łąnów sołtysowi z 1214 roku. Wieś długo należała do klasztoru, najpierw nowogrodzkiego, później żagańskiego, aż do 1810 roku, kiedy to przeprowadzono kasatę dóbr zakonnych.

Zabytki Drągowiny:

❖ **Kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowstąpienia Pańskiego**, z XV wieku, przebudowany w XVII wieku. Jednonawowa budowla o wąskich i wysokich oknach oraz prosto zakończonym prezbiterium. Kruchta była pierwszym obiektem dobudowanym do nawy, która stanęła po stronie północnej. Drągowiny nie ominęła reformacja i już w 1540 roku kościół zajęli protestanci. W 1668 roku powrócił on do katolików. Zakrystia stanęła prawdopodobnie w XVII wieku po północnej stronie prezbiterium, a po przeciwnej kaplica. Poszerzono otwory wejściowe i prawie wszystkie okienne. Okno wschodnie prezbiterium zamurowano, a następnie otynkowano ściany. Początkowo przy kościele stała drewniana wieża, ale około 1690 roku na jej miejscu wzniesiono nową, murowaną. W 1782 roku kościół w Drągowinie poddano pracom remontowym m.in. z powodu problemów technicznych związanych z osiadaniem gruntu pod wieżą. Pod koniec XIX wieku prowadzono następne prace i wówczas do wieży dobudowano przypory, ale jej stan zachowania w ciągu XX wieku uległ pogorszeniu i około 1990 roku budowla została rozebrana. Kościół w Drągowinie jest kamiennie-ceglaną, jednonawową budowla

DRĄGOWINA

(deutsch Neuwaldau) liegt am Fluss Brzeźnica. Es wurde vor 1237 von Augustinermönchen aus einem Kloster in Nowogród Bobrzański gegründet, kurz nachdem das Kloster 1217 von Heinrich dem Bärtigen gegründet worden war. Der Name Nuwenwalde tauchte damals in Urkunden auf, Nuwald im Jahr 1263 und Nouowaldow im Jahr 1268. Aus dem bereits erwähnten Jahr 1237 stammen Informationen über die Bestätigung einer früheren Schenkung von 50 kleinen Äckern in Drągowina an das Augustinerkloster in Nowogród Bobrzański durch Heinrich den Bärtigen und aus dem Jahr 1214 über die Schenkung von 50 fränkischen Äckern durch den Abt an den Dorfvorsteher. Das Dorf gehörte eine lange Zeit zum Kloster, zunächst in Nowogród und dann in Żagań (Sagan), bis 1810, als das Klostereigentum aufgehoben wurde.

Denkmäler von Drągowina:

❖ **Pfarrkirche der Himmelfahrt des Herrn**, aus dem 15. Jh., umgebaut im 17. Jh. Ein einschiffiger Bau mit schmalen und hohen Fenstern und einem gerade endenden Chor. Die Vorhalle war das erste Gebäude, das an das an der Nordseite gelegene Kirchenschiff angebaut wurde. Drągowina blieb von der Reformation nicht verschont und die Kirche wurde bereits 1540 von Protestanten besetzt. Sie wurde 1668 an die Katholiken zurückgegeben. Im 17. Jh. befand sich die Sakristei wahrscheinlich auf der Nordseite des Presbyteriums und die Kapelle auf der gegenüberliegenden Seite. Eingangsöffnungen und fast alle Fensteröffnungen wurden verbreitert. Das Ostfenster des Presbyteriums wurde zugemauert und anschließend die Wände verputzt. Ursprünglich stand an der Kirche ein Holzturm, doch um 1690 wurde an seiner Stelle ein neuer Backsteinturm errichtet. Im Jahr 1782 wurde die Kirche in Drągowina renoviert, unter anderem wegen technischer Probleme mit der Senkung des Bodens unter dem Turm. Ende des 19. Jh. wurden weitere Arbeiten durchgeführt und der Turm mit Strebepfeilern versehen, aber sein Erhaltungszustand verschlechterte sich im

z węższym prostokątnym prezbiterium. Do dziś zachowały się w całości pierwotne mury świątyni. Dach dwuspadowy nakrywa obie partie kościoła, a wszystkie otwory okienne nawy i prezbiterium są zamknięte półkoliście, podobnie jak drzwiowe, umieszczone w północnej ścianie nawy oraz w kruchcie. Płaskim stropem drewnianym jest przykryte wnętrze nawy, sklepieniem krzyżowym prezbiterium, a zakrystii kolebkowym z lunetami. Zachowały się w szczytach prezbiterium ślady po pierwotnym, półkolistym sklepieniu drewnianym. Przy ścianie zachodniej stoi zbudowana w XVIII-XIX stuleciu empora organowa wsparta na dwóch słupach, z organami z końca XIX wieku. Z 1898 roku pochodzi ołtarz główny Wniebowstąpienia Pańskiego, natomiast ołtarz Ukrzyżowania umieszczony w kaplicy z drugiej ćwierci XVII wieku. Kościół jest otoczony piętnastowiecznym, gotyckim murem kamiennym z barokową bramą z końca XVII wieku. Rzeźbiona Pieta i płaskorzeźba przedstawiająca św. Augustyna wieńczy faldy szczytu bramy.

❖ **Plebania** - barokowa z XVII wieku, która po raz pierwszy była wzmiankowana w 1540 roku. Budynek nie przetrwał do naszych czasów, podobnie jak i przypuszczalnie następny, który mógł być wzniesiony w XVII wieku. W stylu barokowym w 1736 roku zbudowano kamiennie-ceglaną siedzibę proboszcza, która poddana została gruntownej modernizacji w połowie następnego stulecia. Poszerzone zostały wówczas okna oraz wymieniono stolarkę. Piętrowy, nakryty dachem czterospadowym budynek przetrwał do czasów współczesnych. Zachowany został oryginalny układ wnętrz, sklepienia kolebkowe, stropy oraz więźba dachowa.

DOBROSZÓW WIELKI

Wcześniej do 1936 roku nazywany Groß Dobritsch a w latach 1936–1945 Großboberau. Według niemieckiego językoznawcy Heinricha Adamy nazwa miejscowości wywodzi się od polskiej nazwy określającej wartość - „dobra”. W swoim dziele o nazwach miejscowych na Śląsku wydanym w 1888 roku we Wrocławiu jako najstarszą nazwę miejscowości wymienia Dobroschów podając jej znaczenie "Gutland" czyli po polsku "Dobra ziemia".

Wieś o genezie średniowiecznej - pierwsza wzmianka pochodzi z 1245 roku. Dobroszów występuje w niej jako

Laufe des 20. Jhs. und das Gebäude wurde um 1990 abgerissen. Die Kirche in Dragowina ist ein einschiffiger Backsteinbau mit einem schmaleren, rechteckigen Presbyterium. Die ursprünglichen Mauern der Kirche sind bis heute vollständig erhalten geblieben. Ein Satteldach deckt beide Teile der Kirche, und alle Fensteröffnungen im Kirchenschiff und im Presbyterium sind mit einem Halbkreis geschlossen, ebenso wie die Türöffnungen in der Nordwand des Kirchenschiffs und in der Vorhalle. Das Innere des Kirchenschiffs ist mit einer flachen Holzdecke bedeckt, der Chor mit einem Kreuzgewölbe und die Sakristei mit einem Tonnengewölbe mit Lünetten. In den Giebeln des Presbyteriums sind Spuren des ursprünglichen halbrunden Holzgewölbes erhalten geblieben. An der Westwand befindet sich die Orgelempore aus dem 18. und 19. Jahrhundert, die auf zwei Pfeilern ruht und eine Orgel aus dem späten 19. Jh. enthält. Der Hauptaltar der Himmelfahrt stammt aus dem Jahr 1898, während der Kreuzigungsalter in der Kapelle aus dem zweiten Viertel des 17. Jhs. stammt. Die Kirche ist von einer gotischen Steinmauer aus dem 15. Jh. mit einem barocken Tor aus dem späten 17. Jh. umgeben. Eine geschnitzte Pieta und ein Flachrelief, das den Heiligen Augustinus darstellt, krönen den gewellten Giebel des Tores.

❖ **Pfarrhaus**, ein barockes Gebäude aus dem 17. Jh., das erstmals 1540 erwähnt wurde. Das Gebäude ist bis heute nicht erhalten, ebenso wenig wie vermutlich das Nebengebäude, das möglicherweise im 17. Jh. errichtet wurde. Das Pfarrhaus aus Stein und Backstein wurde 1736 im Barockstil erbaut und in der Mitte des folgenden Jahrhunderts umfassend modernisiert. Damals wurden die Fenster verbreitert und die Holzarbeiten ersetzt. Das einstöckige Gebäude mit einem Walmdach ist bis heute erhalten geblieben. Die ursprüngliche Raumaufteilung, Tonnengewölbe, Decken und der Dachstuhl sind erhalten geblieben.

DOBROSZÓW WIELKI

Zuvor bis 1936 hieß es Groß Dobritsch und von 1936 bis 1945 Großboberau. Dem deutschen Sprachwissenschaftler Heinrich Adama zufolge leitet sich der Name des Ortes von der polnischen Bezeichnung für Wert "Gut" ab. In seinem 1888 in Breslau erschienenen Werk über die Ortsnamen in Schlesien erwähnt er

Dobroschow w związku z tym, że został podarowany przez księcia śląskiego Bolesława Rogatkę klasztorowi augustianów w Nowogrodzie Bobrzańskim. Pierwsza informacja o przynależności Dobroszowa do rodu von Steinborn pojawia się w połowie XV wieku, a z następnej, pochodzącej z około 1474 roku dowiadujemy się o innych właścicielach dóbr w Dobroszowie - rodzinie von Zwecke. Dobra dobroszowskie pod koniec XV stulecia przeszły w ręce rodziny von Unwürde, a następnie von Gladis z Gorzupii. Gladisowie posiadali początkowo tylko folwark dolny, ale później powiększyli majątek o folwark górny. Ostatni właściciel z tego rodu Sigismund Heinrich sprzedał dobra w roku 1752 braciom von Bomsdorf, którzy powiększając je o ziemię kupioną od rodziny von Zeschau stali się posiadaczami całego Dobroszowa Wielkiego. Właściciele Dobroszowa od początku XIX wieku zmieniali się wielokrotnie, a jako jeden z ostatnich, przedwojennych, wymieniany jest dr Bierei z Celle.

Zabytki Dobroszowa Wielkiego:

❖ *dwór* z 1789 roku. W XVI wieku została wzniesiona w tej wsi pierwsza siedziba rycerska, a znajdowała się w miejscu, gdzie około połowy XVIII wieku zbudowano dwór. Stanowiący element założenia dworskiego budynek zlokalizowany w centrum miejscowości, stanął w jego północno-zachodniej partii. Podczas wznoszenia dworu wykorzystano mury starszej, prawdopodobnie renesansowej budowli. Jej relikty można jeszcze dostrzec w południowej części. Przebudowa obiektu w duchu klasycystycznym miała miejsce w 1789 roku, co zapewne nastąpiło po pożarze lub katastrofie budowlanej. Pod

koniec XIX wieku miały miejsce kolejne prace budowlane, ale tym razem we wnętrzu dworu. Po II wojnie światowej musiano dokonać dalszych zmian w budynku podczas adaptacji na mieszkania i biura Państwowego Gospodarstwa Rolnego. Obecnie zarządza nim prywatny właściciel. Dwór jest murowanym budynkiem założonym na planie prostokąta. Od zachodu znajduje się przybudówka, mieszczącą klatkę schodową. Obiekt

Dobroschów als ältesten Namen des Ortes mit der Bedeutung "Gutland", d.h. auf Polnisch „Dobra ziemia“/„Gutes Land“.

Ein Dorf mit mittelalterlichen Ursprüngen - die erste Erwähnung stammt aus dem Jahr 1245. Darin wird Dobroszów als Dobroschow erwähnt, da es dem Augustinerkloster in Nowogród Bobrzański von Boleslaw Rogatka, dem Herzog von Schlesien, geschenkt wurde. Die erste Information über die Zugehörigkeit von Dobroszów der Familie von Steinborn erscheint in der Mitte des 15. Jhs., und aus der nächsten Information, die aus der Zeit um 1474 stammt, erfahren wir von den anderen Besitzern des Gutes Dobroszów, der Familie von Zwecke. Ende des 15. Jhs. ging das Gut Dobroszów in den Besitz der Familie von Unwürde und später an die von Gladis von Gorzupia über. Die Familie Gladis besaß zunächst nur den unteren Gutshof, vergrößerte aber später den Besitz um den oberen Gutshof. Der letzte Besitzer aus dieser Familie, Sigismund Heinrich, verkaufte das Gut 1752 an die Gebrüder von Bomsdorf, die es mit von der Familie von Zeschau erworbenen Ländereien vergrößerten und Eigentümer des gesamten Dobroszów Wielki wurden. Die Besitzer von Dobroszów wechselten seit Anfang des 19. Jhs. mehrmals, und Dr. Bierei aus Celle wird als einer der letzten Vorkriegsbesitzer erwähnt.

Historische Denkmäler in Dobroszów Wielki:

❖ *Herrenhaus* von 1789. Im 16. Jh. wurde in diesem Dorf der erste Rittersitz errichtet, der sich an der Stelle befand, an der um die Mitte des 18. Jhs. das Herrenhaus errichtet wurde. Als Teil der Gutsanlage befand sich das Gebäude in der Mitte des Dorfes und stand in dessen nordwestlichem Teil. Beim Bau des Herrenhauses wurden die Mauern eines älteren Gebäudes, wahrscheinlich aus der Renaissance, verwendet. Seine Überreste sind noch im südlichen Teil zu sehen. Der Umbau des Gebäudes im Geiste des Klassizismus fand 1789 statt, wahrscheinlich nach einem Brand oder einer Baukatastrophe. Ende des 19. Jhs. fanden weitere Bauarbeiten statt, diesmal jedoch im Inneren des Herrenhauses. Nach dem Zweiten Weltkrieg mussten im Zuge der Anpassung an Wohn- und Geschäftsräume der Staatsfarm weitere Veränderungen am Gebäude vorgenommen werden. Heute wird es von einem privaten Eigentümer verwaltet. Das Herrenhaus ist ein Backsteinbau mit rechteckigem Grundriss. Westlich befindet sich ein Anbau mit Treppenhaus. Das Gebäude ist mit einem Mansarddach mit kleinen dreieckigen Schrägen gedeckt. Das Dach wird von einem sechseckigen Türmchen mit Laterne und einem kuppelförmigen Helm gekrönt. Der Haupteingang befindet sich im mittleren Teil der Fassade und ist über eine Treppe mit Terrasse

nakryty jest dachem mansardowym z naczółkami. Dach wieńczy sześcioboczna wieżyczka z latarnią i kopulastym hełmem. Główne wejście znajduje się w środkowej części fasady, do którego prowadzą schody z tarasem. Wejście jest umieszczone w pozornym ryzalicie, nad którym widnieje wystawka zwieńczona trójkątnym tympanonem. Pilastrami ozdobione są narożniki dworu. W silnie przekształconym wnętrzu budynku nie zachowało się żadne wyposażenie.

POPOWICE

PRZYBYMIERZ

Wieś o genezie średniowiecznej założona na ziemi należącej do klasztoru augustianów w Nowogrodzie Bobrzańskim między 1217 a 1238 rokiem. Odnotowana po raz pierwszy w źródłach w 1261 roku pod nazwą Dorf Rychinbach jako własność tego zakonu, zaś kościół w 1415 roku. W 1539 roku po wprowadzeniu we wsi reformacji kościół przejęli protestanci, a dopiero w 1668 roku nastąpił jego powrót do katolików i wówczas opiekę nad świątynią zaczął sprawować ksiądz z Brzeźnicy. Do 1810 roku Przybymierz pozostał własnością zakonną tj. do czasu sekularyzacji przez państwo pruskie majątków klasztornych.

Zabytki Przybymierza:

❖ kościół filialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, zbudowany prawdopodobnie w XV wieku. Do świątyni w XVII–XVIII stuleciu dostawiono od północy zakrystię i kruchtę oraz przemurowano otwory wejściowe i okienne. Murowana z kamienia i rudy darniowej salowa budowla od wschodu charakteryzuje się trójboczną zamkniętą częścią prezbiterialną, a kwadratową wieżą od zachodu. Dachem wielospadowym nakryty jest korpus, a hełmem iglicowym wieża. Zachował się wewnątrz szesnastowieczny, skrzyniowy strop renesansowy, zdobiony dekoracją roślinną z przełomu XVI i XVII wieku oraz empora organowa z drugiej połowy XVII stulecia, która jest wsparta na dziewięciu drewnianych słupach. Ostrołukowy otwór wejściowy prowadzi do zakrystii. Na dekoracyjnych zawiasach umieszczonych na całej szerokości skrzydła

erreichbar. Der Eingang befindet sich in einem scheinbaren Risalit, über dem sich ein Anbau befindet, der von einem dreieckigen Tympanon gekrönt wird. Die Ecken des Hofes sind mit Pilastern verziert. Im stark umgestalteten Inneren des Gebäudes sind keine Einrichtungsgegenstände erhalten geblieben.

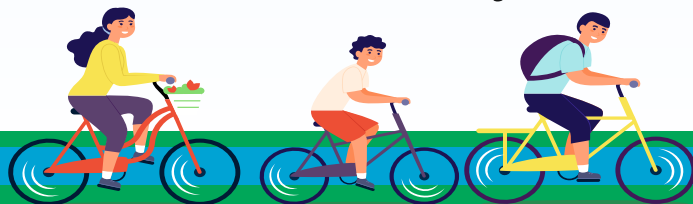
POPOWICE

PRZYBYMIERZ

Ein Dorf mittelalterlichen Ursprungs, das zwischen 1217 und 1238 auf dem Gelände des Augustinerklosters in Nowogrod Bobrzański gegründet wurde. In den Quellen wird es erstmals 1261 unter dem Namen Dorf Rychinbach als Besitz dieses Ordens erwähnt, die Kirche dagegen 1415. Nach der Reformation im Dorf wurde die Kirche 1539 von den Protestanten übernommen, und erst 1668 fiel sie wieder an die Katholiken zurück, als ein Priester aus Brzeźnica mit der Betreuung der Kirche begann. Przybymierz blieb bis 1810 Klostergut, d.h. bis zur Säkularisation der Klostergüter durch den preußischen Staat.

Historische Denkmäler von Przybymierz

❖ Die Kirche Mariä Himmelfahrt, wahrscheinlich im 15. Jh. erbaut. Im 17. bis 18. Jh. wurden an der Nordseite der Kirche eine Sakristei und eine Vorhalle angebaut sowie die Eingangs- und die Fensteröffnungen umgebaut. Der aus Stein und Raseneisenstein errichtete Saalbau im Osten zeichnet sich durch einen dreiseitig geschlossenen Presbyteriumsteil und einen quadratischen Turm westlich aus. Ein mehrhöftiges Dach deckt den Baukörper und ein Spitzhelm den Turm. Im Inneren ist eine kastenförmige Renaissance-Decke aus dem 16. Jh. erhalten, die mit Blumenschmuck aus der Wende vom 16. zum 17. Jh. verziert ist, sowie eine Orgelempore aus der zweiten Hälfte des 17. Jhs., die von neun Holzpfählern getragen wird. Eine spitzbogige Eingangsöffnung führt in die Sakristei. Eine Holztür ist an dekorativen Scharnieren befestigt, die sich über die gesamte Breite des Flügels erstrecken. Ein

osadzone są drzwi drewniane. Sklepienie kolebkowe nakrywa zakrystię, a kruchnę kolebkowo-krzyżowe. Zachowało się w świątyni interesujące wyposażenie historyczne – późnogotyckie, drewniane rzeźby Madonny z Dzieciątkiem i św. Anny Samotrzcę z około 1500 roku, późnobarokowa ambona i chrzcielnica pochodząca z XVIII wieku, a także barokowy obraz Ukrzyżowanie, umieszczony za współczesnym ołtarzem głównym. Zdemontowany przed laty ołtarz główny złożono w pomieszczeniu wieży, do którego prowadzą metalowe drzwi obite kratownicą.

Tonnengewölbe bedeckt die Sakristei und ein Kreuzgewölbe die Vorhalle. In der Kirche sind interessante historische Ausstattungsstücke erhalten - spätgotische Holzkulpturen der Madonna mit Kind und der Heiligen Anna Selbdritt aus der Zeit um 1500, eine spätbarocke Kanzel und ein Taufstein aus dem 18. Jh. sowie ein barockes Gemälde der Kreuzigung hinter dem modernen Hauptaltar. Der Hauptaltar, der vor Jahren abgebaut wurde, befindet sich im Turmraum, der durch eine mit Gitterfachwerk verkleidete Metalltür zugänglich ist.

❖ dwór z XVIII-XIX wieku. Obiekt został wzniesiony około 1800 roku w stylu klasycystycznym na planie prostokąta i nakryty dachem naczółkowym z powieką. Podczas remontu na początku XX wieku usunięto z elewacji pilastry oraz gzyms międzykondygnacyjny i opaski okienne, a wewnątrz gruntownie przebudowano. Zachowało się ceglane pomieszczenie piwniczne, przykryte sklepieniem kolebkowym. Prawdopodobnie jeszcze dziś w pomieszczeniu dawnej kuchni stoi urządzenie piecowe z wylotem kominowym, podobnie jak secesyjny piec z około 1900 roku, postawiony w jednym z pomieszczeń przyziemia.

❖ Ein Herrenhaus aus dem 18. bis 19. Jh. Das Gebäude wurde um 1800 im klassizistischen Stil auf einem rechteckigen Grundriss errichtet und mit einem Krüppelwalmdach mit Fledermausgauben bedeckt. Bei der Renovierung zu Beginn des 20. Jhs. wurden die Pilaster von der Fassade, das Gesims zwischen den Stockwerken und die Fensterbänder entfernt und das Innere umfassend umgebaut. Der gemauerte Kellerraum, der von einem Tonnengewölbe bedeckt ist, ist erhalten geblieben. Ein Herdgerät mit Schornsteinabzug steht wahrscheinlich noch heute im ehemaligen Küchenraum, ebenso wie ein Jugendstilherd aus der Zeit um 1900, der in einem der Erdgeschossräume steht.

SKIBICE

Okolo 1300 roku odnotowane po raz pierwszy w dokumentach jako Petirswald. W 1435 roku doszło do sprzedaży miejscowości przez panującego księcia własności lennej członkom rodu von Unruh. Dobra należały do rodziny von Landeskron w latach 1474-1483. W 1609 roku od ówczesnych właścicieli - Niebelschützów żagańskie opactwo nabyło pola oraz pastwiska owiec.

Zabytki Skibice:

❖ kościół filialny pod wezwaniem św. Marcina z XVIII wieku. Barokowa, kamiennie-ceglana budowla z 1728 roku jest otoczona kamiennym murem i została wzniesiona na miejscu starszej. Należy ona do salowych świątyń z prezbiterium, zamkniętym trójbocznie od wschodu. Dachem wielospadowym nakryta jest część nawowa wraz z prezbiteriałną. Zamknięte łukowato okna znajdują się w elewacjach bocznych. Wieża stoi po stronie zachodniej, a po południowej zakrystia. Wieża posiada kwadratowy zarys i zwieńczona jest hełmem

SKIBICE

Um 1300 wurde er erstmals als Petirswald urkundlich erwähnt. Im Jahr 1435 wurde das Dorf vom regierenden Fürsten als Lehen an Mitglieder der Familie von Unruh verkauft. Das Gut gehörte von 1474 bis 1483 der Familie von Landeskron. 1609 erwarb die Saganer Abtei die Felder und Schafweiden von den damaligen Besitzern, der Familie Niebelschütz.

Historische Denkmäler von Skibice:

❖ Die Fialkirche St. Martin aus dem 18. Jh. Das barocke Backsteingebäude aus dem Jahr 1728 ist von einer Steinmauer umgeben und wurde an der Stelle eines älteren Gebäudes errichtet. Sie gehört zu den Hallenkirchen mit einem Presbyterium, das im Osten dreiseitig geschlossen ist. Das Kirchenschiff und der Altarraum sind mit einem mehrseitigen Dach bedeckt. Die Bogenfenster befinden sich in den Seitenfassaden. Der Turm steht an der Westseite und die Sakristei an der Südseite. Der Turm hat einen quadratischen Grundriss

n a m i o t o w y m .
 W północnej ścianie wieży znajduje się wejście do kościoła i prowadzi przez sklepioną krzyżowo kruchtę. Do końca XX wieku jego wnętrze było wyłożone ceglaną posadzką, którą usunięto około 2000 roku i zastąpiono wylewką betonową. Drewniany strop przykrywa nawę, a sklepienie kolebkowe z lunetami zakrystię. Drewniany chór stoi w zachodniej części kościoła i wsparty jest na czterech słupach. Zachowały się we wnętrzu świątyni elementy późnobarokowego wyposażenia, a są to: ołtarz główny z obrazem przedstawiającym św. Marcina i dwiema rzeźbami, św. Jana Nepomucena oraz drugiego świętego; prospekt organowy oraz ambona. Warte uwagi są również dwa oryginalne żyrandole miedziane, drewniane drzwi z kutymi zawiasami i zamkiem, a także neogotycka chrzcielnica.

und wird von einem Zelthelm gekrönt. Die Nordwand des Turms hat einen Eingang zur Kirche und führt durch eine kreuzgewölbte Vorhalle. Bis zum Ende des 20. Jhs. war das Innere des Gebäudes mit einem Ziegelsteinboden ausgestattet, der um das Jahr 2000 entfernt und durch einen Betonstrich ersetzt wurde. Das Kirchenschiff ist mit einer Holzdecke und die Sakristei mit einem Tonnengewölbe mit Lünetten

bedeckt. Der hölzerne Chor steht im westlichen Teil der Kirche und wird von vier Pfeilern getragen. Im Inneren der Kirche ist die spätbarocke Ausstattung erhalten geblieben. Das sind der Hauptaltar mit einem Gemälde des heiligen Martin und zwei Statuen des heiligen Johannes von Nepomuk und einem anderen Heiligen sowie der Orgelprospekt und die Kanzel. Bemerkenswert sind auch die beiden originalen Kupferkronleuchter, die Holztür mit schmiedeeisernen Scharnieren und Schloss sowie das neogotische Taufbecken.

KOTOWICE

Do 1945 nazywane Kottwitz. Według rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa na listę zabytków wpisane są znajdujące się tutaj:

- ❖ kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filialny pod wezwaniem Matki Boskiej Szkaplerznej z 1840 roku
- ❖ spichlerz dworski, z połowy XVIII wieku.

KOTOWICE

Bis 1945 Kottwitz genannt. Laut dem Register des Nationalen Denkmalinstituts stehen folgende Gebäude unter Denkmalschutz:

- ❖ evangelische Kirche, jetzt römisch-katholische Filialkirche Unserer Lieben Frau vom Skapulier aus dem Jahr 1840
- ❖ Gutsspeicher aus der Mitte des 18. Jhs.

Świątlnica wiejska w Kotowicach /
 Dorfgemeinschaftshaus in Kotowice

SOBOLICE

Niewielka wieś należąca administracyjnie do sołectwa Dragowina. We wsi obecnie mieszka ok. 35 osób. Można tu dojechać drogą utwardzoną od strony wschodniej z Dragowiny oraz od zachodniej drogą leśną z Klępiny.

SOBOLICE

Ein kleines Dorf, das verwaltungstechnisch zu Sołectwo (Hilfseinheit der Gemeinde) von Dragowina gehört. Derzeit leben etwa 35 Menschen in dem Dorf. Es ist über eine asphaltierte Straße von Dragowina östlich und über einen Waldweg von Klępina westlich zu erreichen.

KLĘPINA

Po raz pierwszy wzmiankowana jest w 1263 roku (Clepen). Klępina to jedna z większych wsi w Gminie Nowogród Bobrzański. Obecnie liczy ok. 450 mieszkańców. Po raz pierwszy wzmiankowana jest w 1263 roku (Clepen). Podzielona na: Klępinę Starą oraz Nową. W części starej znajdował się majątek ziemski. Pozostałością są dziś resztki parku dworskiego oraz zabudowy gospodarczej. W centralnej części wsi znajduje się plac sportowy z wiatą gdzie organizowane są wszystkie większe imprezy i festyny. W Klępinie znajduje się Kościół katolicki pw. Matki Bożej Cudownego Medalika wraz ze znajdującym się opodal cmentarzem. Na końcu wsi jest też zakład tartaczny. Na terenie sołectwa położone jest Nowogrodzkie Przygiełkowisko - specjalny obszar ochrony siedlisk przyrodniczych (obszar Natura 2000).

KLĘPINA

Das Dorf wurde erstmals 1263 erwähnt (Clepen). Klępina ist eines der größten Dörfer in der Gemeinde Nowogród Bobrzański. Gegenwärtig hat sie etwa 450 Einwohner. Das Dorf wurde erstmals 1263 erwähnt (Clepen). Sie ist unterteilt in Klępina Stara (alt) und Nowa (neu). Im alten Teil gab es ein Landgut. Heute sind nur noch die Überreste des Gutsparks und der Wirtschaftsgebäude erhalten. Im zentralen Teil des Dorfes befindet sich ein Sportplatz mit einer Überdachung, auf dem alle größeren Veranstaltungen und Feste organisiert werden. In Klępina befindet sich die katholische Kirche Unserer Lieben Frau von der Wundertätigen Medaille mit einem nahe gelegenen Friedhof. Am Ende des Dorfes gibt es auch ein Sägewerk. Auf dem Gebiet von Sołectwo (Hilfseinheit der Gemeinde) befindet sich Nowogrodzkie Przygiełkowisko, ein besonderes Schutzgebiet für natürliche Lebensräume (Natura 2000-Gebiet).

Obszar Natura 2000 – Nowogrodzkie Przygiełkowisko

Obszar ten zajmuje powierzchnię 31,5 ha i znajduje się 2,5 km na wschód od Nowogrodu Bobrzańskiego, bezpośrednio przy drodze krajowej nr 27 do Zielonej Góry, która wyznacza jego północną granicę. Charakterystycznym elementem jest pas uschniętych brzoź przy drodze. Obszar obejmuje płytką misę torfowiska wraz z otoczeniem. Centralna część obiektu zajęta jest przez szuwały trzcinowe. Najcenniejsza część obszaru Natura 2000 – dawne wyrobisko potorfowe – została objęta ochroną już wcześniej w postaci użytku ekologicznego „Kacza Ostoja” o powierzchni 8,91 ha.

Natura 2000-Gebiet - Nowogrodzkie Przygiełkowisko

Das Gebiet ist 31,5 ha groß und liegt 2,5 km östlich von Nowogród Bobrzański, direkt an der Nationalstraße Nr. 27 nach Zielona Góra (Grünberg), die seine nördliche Grenze bildet. Ein Streifen verdorrter Birken entlang der Straße ist ein charakteristisches Merkmal. Der Standort umfasst eine flache Torfmulde und ihre Umgebung. Der zentrale Teil des Geländes wird von Schilfrohr eingenommen. Der wertvollste Teil des Natura 2000-Gebietes - die ehemalige Torfgrube - ist bereits als ökologische Nutzung "Kacza Ostoja" mit einer Fläche von 8,91 ha geschützt.

Jest to najdalej na północny wschód wysunięty obiekt ze stanowiskami niezwykle cennych roślin z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin: ponikła wielołodygowego (*Eleocharis multicaulis*) i przygielki brunatnej (*Rhynchospora fusca*), w zachodniej i południowo-zachodniej części ich krajowego zasięgu.

Spośród rzadkich roślin wodnych i bagiennych w obszarze występują kłoc wiewchowata (*Cladium mariscus*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), rosiczka pośrednia (*Drosera intermedia*), sit ostrokwiatowy (*Juncus acutiflorus*), przygielka biała (*Rhynchospora alba*).

Spośród mchów na uwagę zasługują rzadkie torfowce (*Sphagnum palustre*) i (*Sphagnum papillosum*). Omawiany obszar jest jednym z największych stanowisk ponikła wielołodygowego (*Eleocharis multicaulis*) w Polsce, gatunku z Polskiej Czerwonej Księgi Roślin – gatunek zagrożony – kat. EN oraz umieszczonego na Czerwonej liście roślin naczyniowych w Polsce jako gatunek wymierający – krytycznie zagrożony (kat. E).

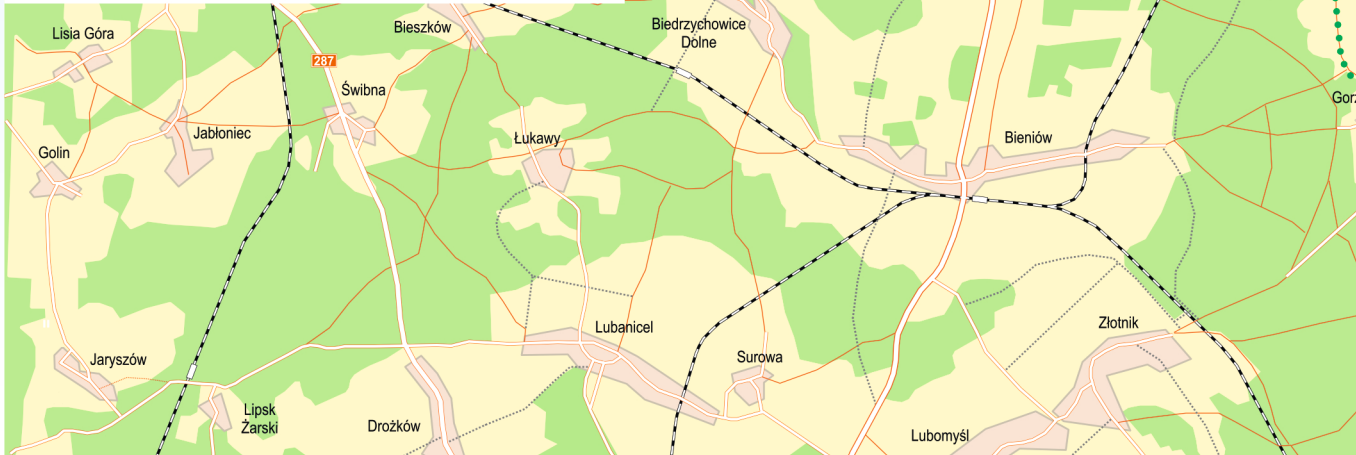
Es handelt sich um den nordöstlichsten Standort mit Vorkommen äußerst wertvoller Pflanzen aus dem Polnischen Roten Buch der Pflanzen, d.h. um die Vielstängelige Sumpfbinsse (*Eleocharis multicaulis*) und das Braune Schnabelried (*Rhynchospora fusca*), im westlichen und südwestlichen Teil ihres nationalen Verbreitungsgebiets.

Zu den seltenen Wasser- und Sumpfpflanzen in diesem Gebiet gehören die Binsenschneide (*Cladium mariscus*), der Rundblättrige Sonnentau (*Drosera rotundifolia*), der Mittlere Sonnentau (*Drosera intermedia*), die Spitzblütige Binse (*Juncus acutiflorus*) und das Weiße Schnabelried (*Rhynchospora alba*).

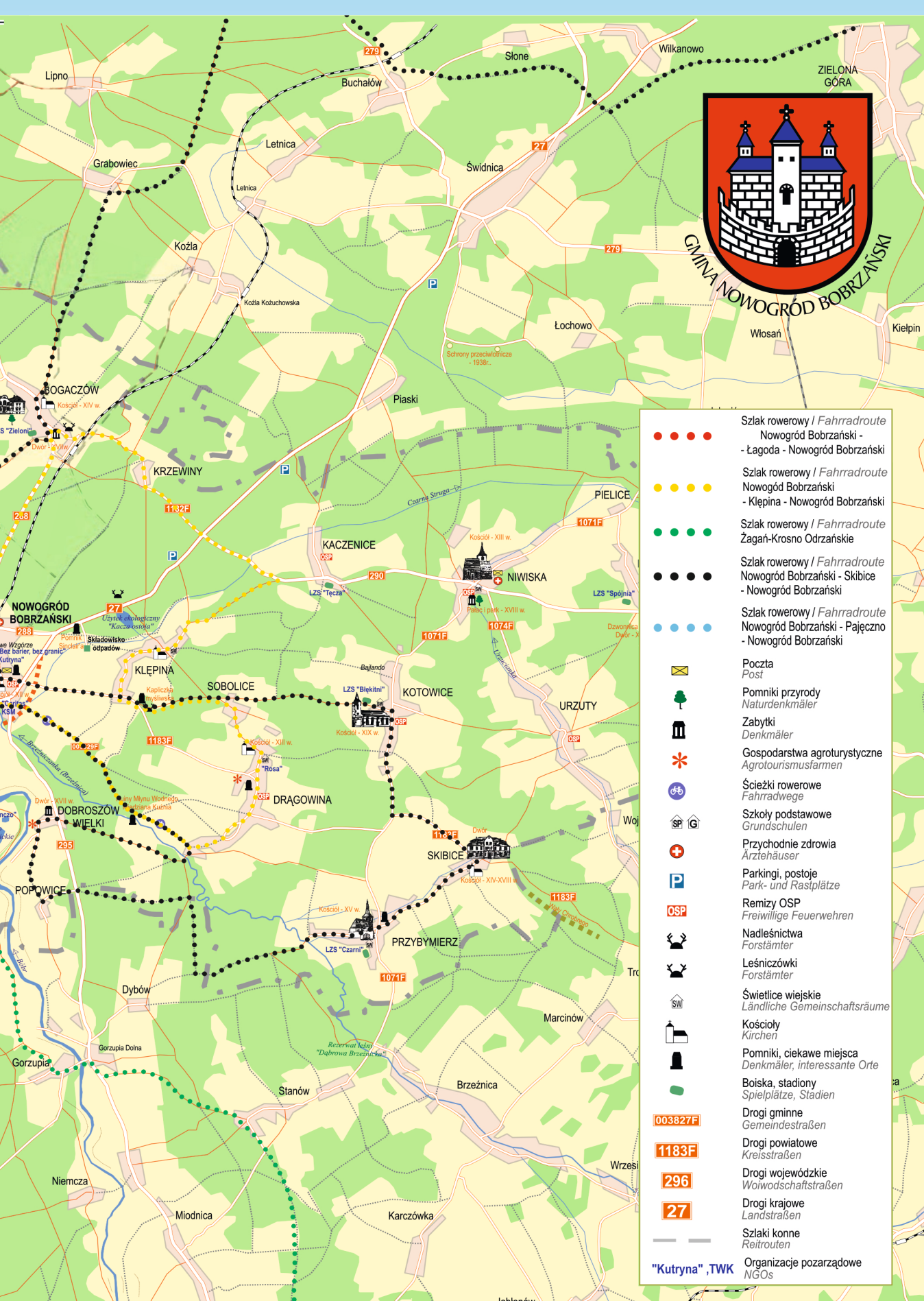
Unter den Moosen sind die seltenen Torfmoose (*Sphagnum palustre*) und (*Sphagnum papillosum*) erwähnenswert. Das betreffende Gebiet ist einer der größten Standorte von der Vielstängeligen Sumpfbinsse (*Eleocharis multicaulis*) in Polen, einer Art, die im Polnischen Roten Buch der Pflanzen als gefährdet, Kategorie EN, und in der Roten Liste der Gefäßpflanzen in Polen als vom Aussterben bedrohte Art, kritisch gefährdet, (Kategorie E) aufgeführt ist.

GMINA NOWOGRÓD BOBRZAŃSKI

- Szlak rowerowy / *Fahrradroute* Nowogród Bobrzański - Łagoda - Nowogród Bobrzański
- Szlak rowerowy / *Fahrradroute* Nowogród Bobrzański - Klepina - Nowogród Bobrzański
- Szlak rowerowy / *Fahrradroute* Żagań-Krosno Odrzańskie
- Szlak rowerowy / *Fahrradroute* Nowogród Bobrzański - Skibice - Nowogród Bobrzański
- Szlak rowerowy / *Fahrradroute* Nowogród Bobrzański - Pajęczno - Nowogród Bobrzański
- Poczta *Post*
- Pomniki przyrody *Naturdenkmäler*
- Zabytki *Denkmäler*
- Gospodarstwa agroturystyczne *Agrotourismusfarmen*
- Ścieżki rowerowe *Fahrradwege*
- Szkoły podstawowe *Grundschulen*
- Przychodnie zdrowia *Arzthäuser*
- Parkingi, postoje *Park- und Rastplätze*
- Remizy OSP *Freiwillige Feuerwehren*
- Nadleśnictwa *Forstämter*
- Leśniczówki *Forstämter*
- Świetlice wiejskie *Ländliche Gemeinschaftsräume*
- Kościoły *Kirchen*
- Pomniki, ciekawe miejsca *Denkmäler, interessante Orte*
- Boiska, stadiony *Spielplätze, Stadien*
- Drogi gminne *Gemeindestraßen*
- Drogi powiatowe *Kreisstraßen*
- Drogi wojewódzkie *Woiwodschaftstraßen*
- Drogi krajowe *Landstraßen*
- Szlaki konne *Reitrounen*
- "Kutryna", TWK Organizacje pozarządowe NGOs

Co warto jeszcze zobaczyć na terenie gminy Nowogród Bobrzański

Miasto Nowogród Bobrzański w obecnych granicach administracyjnych powstało 1 stycznia 1988 roku, z połączenia dwóch wsi: Nowogrodu Bobrzańskiego i Krzystkowic. Historia tych miejscowości graniczących ze sobą przez rzekę Bóbr jest całkowicie odmienna. W dokumentach Nowogród Bobrzański pojawia się po raz pierwszy

Was gibt es sonst noch Sehenswertes in der Gemeinde Nowogród Bobrzański

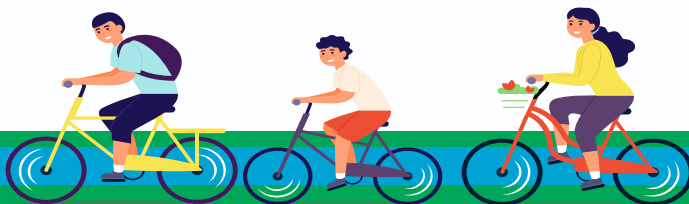
Die Stadt Nowogród Bobrzański wurde innerhalb ihrer derzeitigen Verwaltungsgrenzen am 1. Januar 1988 durch Zusammenlegung zweier Dörfer gegründet: Nowogród Bobrzański und Krzystkowice. Die Geschichte dieser an den Fluss Bober angrenzenden Städte ist völlig anders. In Dokumenten erscheint Nowogród Bobrzański

Dawna Sommerfelderstrasse z hotelem po prawej
Ehemalige Sommerfelderstraße mit einem Hotel auf der rechten Seite

już w 1202 roku – jako gród kasztelański. Powstał zapewne znacznie wcześniej, być może za czasów Bolesława Chrobrego. Usytuowany został na prawym stromym brzegu Bobru w odległości około 500 m na północny wschód miejsca przeprawy na rzece, w sąsiedztwie drogi Żagań-Zielona Góra, stanowiącej jedną z odnóg Traktu Solnego. Później na tym miejscu stanął zamek,

erstmals 1202 als Burg eines Kastellans. Die Stadt ist wahrscheinlich viel früher entstanden, vielleicht unter Bolesław Chrobry. Sie wurde am rechten steilen Ufer vom Bober in einer Entfernung von etwa 500 m nordöstlich der Flusskreuzung in der Nähe der Straße Żagań-Zielona Góra, die einer der Abzweigungen der Salzstraße ist, platziert. Später stand an dieser Stelle eine Burg und auf dem benachbarten Hügel eine

Rynek Nowogród Bobrzański / Marktplatz Nowogród Bobrzański

a na sąsiednim wzgórzu podgrodzie z istniejącym do dziś kościołem Św. Bartłomieja. Obok grodu i podgrodzia powstała osada rzemieślniczo-handlowa, która około XII wieku otrzymała prawa miejskie. Na zachodnich rubieżach Polski we wczesnym średniowieczu była jedną z granicznych warowni. W okresie rozbitcia dzielnicowego Nowogród Bobrzański należał do księstwa głogowskiego, a od początku XVI wieku do księstwa żagańskiego, z którym przez wieki dzielił polityczne losy. Do 1309 roku był własnością książęcą, następnie zaś w drodze kupna przeszedł w prywatne posiadanie zmieniających się rodów magnackich. W latach: 1350, 1479 oraz 1723 miasto pustoszyły pożary i zarazy. W 1664 roku Nowogród Bobrzański opuściła, uciekając przed Austriakami, ludność ewangelicka. Osiedliła się po przeciwnej stronie Bobru, w nowo założonych Krzystkowicach.

Krzystkowice otrzymały prawa miejskie w 1659 roku. Miasteczko założone zostało na planie w kształcie litery C z nieregularnym czworobocznym placem rynkowym. Ten układ zachował się częściowo do dzisiaj. W 1827 roku u stóp góry zamkowej odkryto źródła mineralne, do których przez kilkadziesiąt lat zjeżdżali się dość licznie kuracjusze. Po wybudowaniu linii kolejowej źródła zanikły. W czasie II wojny światowej w Krzystkowicach powstał obóz pracy niewolniczej.

Siedlung mit der bis heute bestehenden St.-Bartholomäus-Kirche. Neben der Burg und den Vororten entstand eine Handwerks- und Handelssiedlung, die um das 12. Jahrhundert Stadtrechte erhielt. An den westlichen Grenzen Polens war sie im frühen Mittelalter eine der Grenzfestungen. Während des Zerfalls in Teilherzogtümer gehörte Nowogród Bobrzański zum Herzogtum Glogów und seit Anfang des 16. Jahrhunderts zum Herzogtum Żagań, mit dem die Stadt jahrhundertlang sein politisches Schicksal teilte. Bis 1309 war es herzoglicher Besitz, dann wurde sie durch Kauf in den Privatbesitz wechselnder Magnatenfamilien überführt. In den Jahren 1350, 1479 und 1723 wurde die Stadt von Bränden und Seuchen verwüstet. 1664 verließ die evangelische

Rzeka Bóbr w Nowogrodzie Bobrzańskim
Fluss Bober in Nowogród Bobrzański

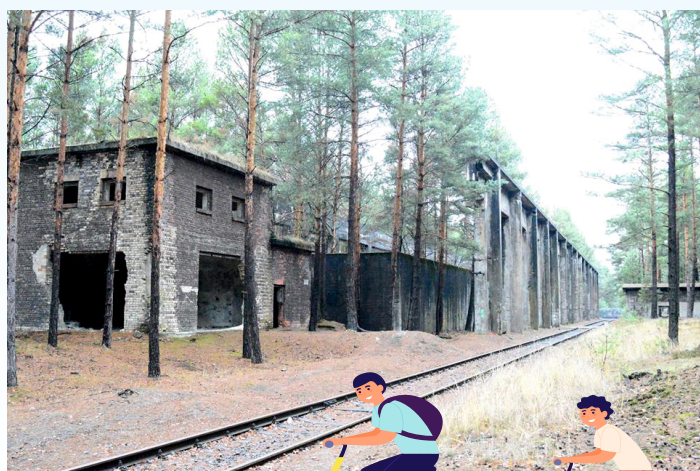
Po wojnie Nowogród Bobrzański i Krzystkowie utraciły prawa miejskie. Obydwie miejscowości zaczęły rozwijać się dopiero w połowie lat 70-tych, po wybudowaniu Fabryki Domów, a następnie Zakładów Zbożowych. W 1975 roku połączono gminę Nowogród Bobrzański z gminą Krzystkowie i w skład nowej gminy weszło 28 miejscowości.

Atrakcje turystyczne

Do turystycznych atrakcji gminy możemy zaliczyć na terenie miasta: Kościół pw. św. Bartłomieja z XII wieku, jedyna pozostałość po kompleksie zabudowań na wzgórzu zamkowym, Kościół pw. Wniebowzięcia z początku XIII wieku, wzniesiony przez zakon Augustianów, sprowadzonych nad Bóbr z Francji, za sprawą księcia śląskiego Henryka Brodatego oraz ruiny fabryki amunicji, części niemieckiego koncernu IG Farben, która funkcjonowała w lasach przyległych do miasta od 1940 do 1945 roku.

Kombinat DAG Alfred Nobel Krzystkowie

Alfred Nobel Dynamit AG w pobliżu Nowogrodu Bobrzańskiego to niegdyś wielka fabryka amunicji, umieszczona głęboko w lesie, z dala od ciekawskich oczu. Rozmieszczona była na powierzchni ponad 35 km kwadratowych. Najbardziej prawdopodobne źródła mówią o tym, że powstała w 1939 roku jako filia koncernu IG Farben, co było przykrywką do właściwej

Bevölkerung Nowogród Bobrzański und floh vor den Österreichern. Sie ließ sich auf der gegenüberliegenden Seite von Bober im neu gegründeten Krzystkowie nieder.

Krzystkowie erhielt 1659 Stadtrechte. Die Stadt wurde auf einem C-förmigen Plan mit einem unregelmäßigen vierseitigen Marktplatz gegründet. Diese Anordnung ist teilweise bis heute erhalten geblieben. Im Jahr 1827 wurden am Fuße des Burgbergs Mineralquellen entdeckt, zu denen sich über mehrere Dutzend Jahre hinweg eine ganze Reihe von Kurgästen begaben. Nachdem die Eisenbahnlinie gebaut wurde, verschwanden die Quellen. Während des Zweiten Weltkriegs wurde in Krzystkowie ein Sklavenarbeitslager eingerichtet.

Nach dem Krieg verloren Nowogród Bobrzański und Krzystkowie ihre Stadtrechte. Beide Städte begannen sich erst Mitte der 70er Jahre zu nach dem Bau der Hausfabrik und dann der Getreidefabrik entwickeln. Im Jahr 1975 wurde die Gemeinde Nowogród Bobrzański mit der Gemeinde Krzystkowie zusammengelegt, und die neue Gemeinde umfasste 28 Dörfer.

Touristenattraktionen

Zu den Touristenattraktionen der Gemeinde gehören: St-Bartholomäus- Kirche aus dem 12. Jahrhundert, der einzige Überrest des Gebäudekomplexes auf dem Burgberg, Maria-Himmelfahrtskirche vom Anfang des 13. Jahrhunderts, vom Orden der Augustiner errichtet, die an den Bober aus Frankreich durch den schlesischen Fürsten Heinrich den Bärtigen herbeigeholt wurden, sowie die Ruinen einer Munitionsfabrik, die ein Teil des deutschen Konzerns IG Farben war und von 1940 bis 1945 in den an die Stadt angrenzenden Wäldern betrieben wurde.

Alfred Nobel Dynamit Aktien Gesellschaft Krzystkowice

Die Alfred Nobel Dynamit AG in der Nähe von Nowogród Bobrzańskie war einst eine große Munitionsfabrik, weit entfernt von neugierigen Blicken, im Wald. Es befand sich auf einer Fläche von über 35 Quadratkilometern. Die sichersten Quellen sagen, dass sie in 1939 als Tochtergesellschaft des IG-Farben-Konzerns gegründet wurde, die eine angemessene Tätigkeit abdeckte, die als "chemische Industrie" im besonderen Schutz des Gebiets gerechtfertigt war.

działalności, która, jako "przemysł chemiczny" miała uzasadnienie w szczególnej ochronie terenu.

Tak naprawdę powstało tajne miasto, które było w pełni samowystarczalne. Do dzisiaj wewnątrz lasu pozostała sieć kolejowa, można odnaleźć ruiny budynków mieszkalnych, biurowych, laboratoriów czy samego zakładu produkcyjnego. W samym zakładzie istniała też filia obozu koncentracyjnego Gross Rosen, którego więźniowie byli zatrudnieni przy produkcji materiałów wybuchowych. Zakład miał swoje kasyna, a nawet oddział straży pożarnej.

Większość urządzeń została wywieziona przez Niemców, uciekających przed ofensywą Armii Radzieckiej. W ciągu czterech miesięcy pomiędzy wkroczeniem Rosjan a przybyciem Polaków zanotowano wiele przypadków śmierci Rosjan, którzy lekceważąc napisy "Rauchen verboten" wchodzili do magazynów wypełnionych materiałami wybuchowymi z papierosem w ręce. Opowieści o fragmentach ludzkich ciał zawieszonych na drzewach, lub odrzuconych na kilkaset metrów, do dziś dnia można usłyszeć od mieszkańców okolicy, pamiętających czasy wojny.

Obecnie kombinat podzielony jest na kilka części. Jedna z nich, ogólnodostępna, należy do nadleśnictwa. Pozostałe podzielone są między jednostkę wojskową i zakład karny.

In der Tat wurde eine geheime Stadt geschaffen, die völlig selbstständig war. Bis heute ist das Schienennetz im Wald geblieben, man kann Ruinen von Wohngebäuden, Bürogebäuden, Labors oder der Produktionsstätte selbst finden. In der Fabrik selbst befand sich auch eine Außenstelle des Konzentrationslagers Groß Rosen, deren Häftlinge in der Sprengstoffproduktion beschäftigt waren. Die Anlage hatte eigene Casinos und sogar eine Feuerwehr.

Die meisten Geräte wurden von den Deutschen vor der Offensive der Sowjetarmee mitgenommen. In den vier Monaten zwischen der Ankunft der Russen und der Ankunft der Polen gab es viele Todesfälle durch die Russen.

Kościół w Niwiskach / Kirche in Niwiska

Sie betraten das Sprengstofflager mit brennenden Zigaretten und sorgten damit für Explosionen. Die Bewohner des Gebiets erinnern sich, dass die Fragmente der menschlichen Körper mehrere Meter weit in die Luft gesprengt wurden.

Derzeit ist die Anlage in mehrere Teile unterteilt. Einer von ihnen, der allgemein verfügbar ist, gehört dem Forstamt. Die anderen sind in eine militärische Einheit und ein Gefängnis aufgeteilt.

W innych miejscowościach gminy na uwagę zasługują: kościół filialny pw. św. Katarzyny, z XIII wieku w Niwiskach, kościół filialny pw. św. Wawrzyńca, pałac z XVI-XVII wieku w Bogaczowie, fragment Wałów Chrobrego w Skibicach.

Do innych atrakcji turystycznych znajdujących się na terenie Nowogrodu Bobrzańskiego zaliczyć można ośrodek sportowo – wypoczynkowy na terenach byłej żwirowni, przyciągający latem liczne rzesze spragnionych wypoczynku nad wodą mieszkańców okolicznych miejscowości. Ośrodek oferuje wspaniałą piaszczystą plażę, strzeżone kąpielisko, sprzęt pływający i boiska.

Kościół Bartłomieja w Nowogrodzie Bobrzańskim
St-Bartholomäus - Kirche in Nowogród Bobrzański

In anderen Ortschaften der Gemeinde verdienen Aufmerksamkeit: St.-Katharinen-Zweigkirche aus dem 13. Jahrhundert in Niwiska, St.-Laurentius-Kirche, ein Palast aus dem 16. bis 17. Jahrhundert in Bogaczów, ein Fragment des Chrobry-Damms in Skibice.

Zu den weiteren Touristenattraktionen in Nowogród Bobrzański gehört ein Sport- und Erholungszentrum in der ehemaligen Kiesgrube, das im Sommer zahlreiche Menschen aus nahe gelegenen Städten anzieht, die sich am Wasser erholen möchten. Das Zentrum bietet einen herrlichen Sandstrand, ein bewachtes Schwimmbad, Schwimmausrüstung und Spielplätze an.

Zniszczony kościół w Niwiskach obok parku
Zerstörte Kirche in Niwiska neben dem Park

Ośrodek sportowo-wypoczynkowy w Nowogrodzie Bobrzańskim
Sport- und Erholungszentrum in Nowogród Bobrzański

Zwei Försterhütten in Klepin bieten Jägern und anderen Leuten Gastfreundschaft. In der Gemeinde gibt es fünf Agrotourismusfarmen. Die Dörfer Wysoka und Podgórzyce sind durch einen malerischen Wanderweg verbunden, der durch eine Moräne entlang des alten Flussbetts vom Bober verläuft. In den letzten Jahren hat die Gemeinde 17 km Radwege gebaut, die sich von Nowogród bis Drągowina und weiter im Südosten entlang des Flusses Brzeźniczanka bis zur Grenze mit der Gemeinde Brzeźnica und von Nowogród nach Westen bis zur Grenze mit der Gemeinde Jasień erstrecken.

Dwie leśniczówki w Klepinie oferują gościnę dla myśliwych i nie tylko. Na terenie gminy funkcjonuje pięć gospodarstw agroturystycznych. Wsie Wysoka i Podgórzyce łączy malowniczy szlak turystyczny biegnący moreną wzdłuż starego koryta Bobru. W ostatnich latach Gmina wybudowała 17 km ścieżek rowerowych, które rozchodzą się z Nowogrodu do Drągowiny i dalej na południowy wschód, wzdłuż rzeki Brzeźniczanka, do granicy z gminą Brzeźnica, oraz z Nowogrodu na zachód do granicy z gminą Jasień.

Leśniczówka w Klepinie / Forsthaus Klepina

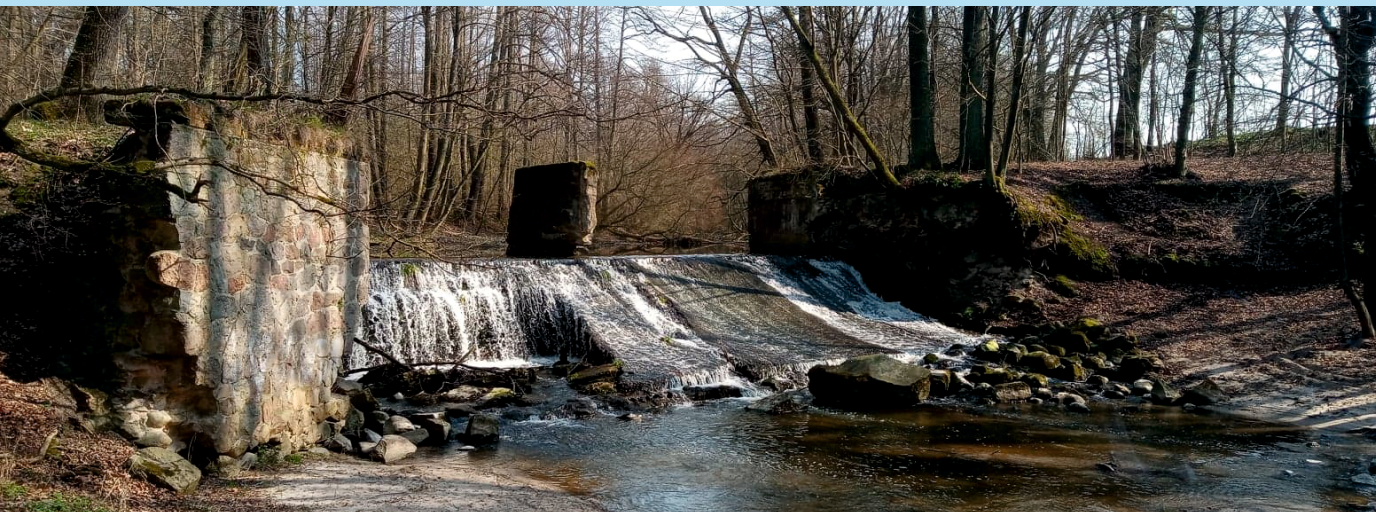
Die Gemeinde Nowogród Bobrzański ist ein großartiger Ort für Menschen, die sich an einem Sandstrand entspannen möchten. Es hat viele attraktive Orte zum Baden, einschließlich in Nowogród Bobrzański und Dobroszów Mały. Bei der Entspannung am Strand kann man den Volleyballplatz nutzen und in den nahe gelegenen gastronomischen Punkten speisen.

Wysoka / Wysoka

In der Gemeinde gibt es zwei Transit-Wander- und Fahrradwege, die in den vergangenen Jahren angelegt wurden und viele interessante Orte verbinden:

- Schwarzer Pfad: Zielona Góra – Bogaczów – Podgórzyce,
- Grüner Pfad: Żagań – Gorzupia – Nowogród Bobrzański – Podgórzyce – Tarnawa – Krosno Odrzańskie.

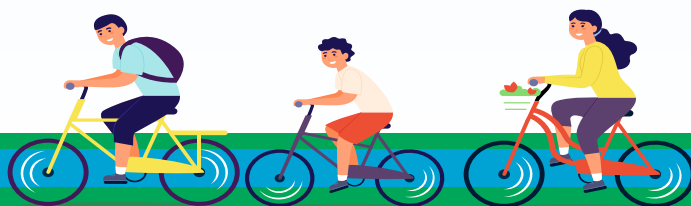
Brzeźniczanka - ruiny starego młyna / *Brzeźniczanka - Ruinen der alten Mühle*

Gmina Nowogród Bobrzański jest doskonałym miejscem dla osób chcących zrelaksować się na piaszczystej plaży. Posiada wiele atrakcyjnych miejsc do kąpieli m.in. w Nowogrodzie Bobrzańskim i Dobroszowie Małym. Wypoczywając na plaży można skorzystać z boiska do piłki siatkowej oraz posilić się w pobliskich punktach gastronomicznych.

Durch die Gemeinde fließt der Fluss Bober, der einen spezifischen Gebirgscharakter hat: eine schnelle Strömung, ein leichtes Gefälle und einen leichten gewundenen Lauf. Er wird darum häufig von Kanuliehabern genutzt. Sie können ihre Fähigkeiten auf hier organisierten Kanutouren testen.

Przybymierz - ruiny kościoła / *Przybymierz - Kirchenruinen*

Kąpielisko Dobroszów Mały / Freibad Dobroszów Mały

Na terenie gminy znajdują się wykonane w poprzednich latach dwa tranzytowe szlaki piesze oraz rowerowe, łączące wiele ciekawych miejsc:

- Szlak Czarny: Zielona Góra – Bogaczów – Podgórzycze,
- Szlak Zielony: Żagań – Gorzupia – Nowogród Bobrzański – Podgórzycze – Tarnawa – Krosno Odrzańskie.

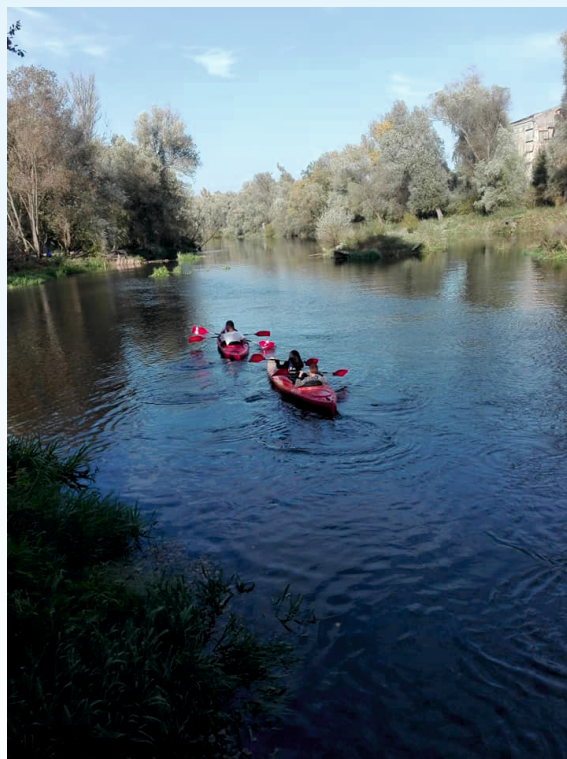
Przez gminę przebiega rzeka Bóbr mająca specyficzny charakter górski – szybki nurt, nieznaczny spadek oraz nieco kręty bieg, dlatego jest często wykorzystywana przez miłośników kajakarstwa, mogących sprawdzić swoje umiejętności na organizowanych tu spływach kajakowych.

Więcej informacji na temat organizacji spływów na: Facebook - Kajaki Bóbr Nowogród

Nowogród Bobrzański współpracuje z gminami partnerskimi: Lübbenau / Spreewald Niemcy oraz Bellingwedde Holandia.

Weitere Informationen über die Organisation von Kanutouren auf: Facebook - Kajaki Bóbr Nowogród

Nowogród Bobrzański arbeitet mit Partnerkommunen zusammen: Lübbenau / Spreewald in Deutschland sowie Bellingwedde Holland.

Spływ Bobrem
Kanutour über den Fluss Bober

Region Lausitzer Neiße e.V.

Stowarzyszenie zajmuje się promocją turystyki oraz ochroną przyrody i kultury na Łużycach. W tym kontekście organizowane są wycieczki rowerowe z przewodnikiem i wycieczki przez wschodnie Dolne Łużyce i powiat Żary / dawniej Sorau.

Stowarzyszenie utrzymuje również bliskie kontakty z władzami lokalnymi w Niemczech i Polsce oraz przedsiębiorcami. Zachęca też i wspiera udział dzieci, młodzieży, seniorów i osób niepełnosprawnych do kontaktu z lokalną przyrodą i kulturą.

Der Verein beschäftigt sich mit der Förderung von Tourismus und dem Erhalt von Natur und Kultur in der Lausitz. In diesem Zusammenhang werden geführte Radtouren und Exkursionen durch die östliche Niederlausitz und dem Kreis Żary / ehemals Sorau organisiert.

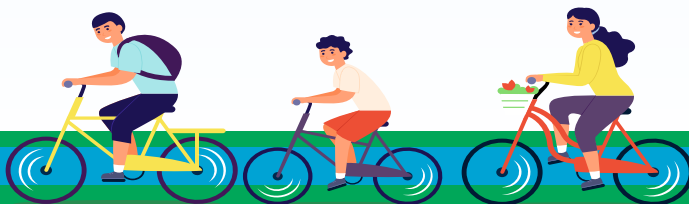
Ebenfalls werden enge Kontakte zu deutschen und polnischen Behörden sowie Unternehmen aufgebaut und gepflegt. Auch das Heranführen von Kindern, Jugendlichen, Senioren und Behinderten an die heimische Natur und Kultur werden gefördert und unterstützt.

Niniejszy projekt powstał na skutek współpracy Fundacji Natura Polska, Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim oraz niemieckiego Stowarzyszenia "Land & Leute" Region Lausitzer Neiße e. V. w celu rozwoju współpracy na rzecz kontaktów polsko-niemieckich przez rozbudowę sieci szlaków rowerowych oraz ich promocję w celu dalszego wzajemnego poznawania pogranicza polsko-brandenburskiego.

W ramach projektu wykonano nowy szlak turystyczny w gminie Nowogród Bobrzański na trasie: Nowogród Bobrzański-Łagoda-Wysoka-Pajęczno-Sterków-Bogaczów-Podgórzycy-Turów-Nowogród Bobrzański z tablicami informacyjnymi i folder turystyczny prezentujący nowe trasy rowerowe. Partnerzy projektu zorganizowali też w 2022 roku dwa rajdy rowerowe w Forst i Nowogrodzie Bobrzańskim poznając atrakcje pogranicza polsko-niemieckiego w Euroregionie Sprewa-Nysa-Bóbr przez Łagodę, Wysoką, Pajęczno, Sterków, Bogaczów, Podgórzycy i Turów.

Dieses Projekt ist das Ergebnis der Zusammenarbeit zwischen der Stiftung Natura Polska, der Stadtverwaltung von Nowogród Bobrzański und dem deutschen Verein "Land & Leute" Region Lausitzer Neiße e. V. zur Entwicklung der Zusammenarbeit für die deutsch-polnischen Kontakte durch den Ausbau des Radwegenetzes und dessen Förderung mit dem Ziel des weiteren gegenseitigen Kennenlernens in der polnisch-brandenburgischen Grenzregion.

Im Rahmen des Projekts wurde in der Gemeinde Nowogród Bobrzański ein neuer Wanderweg angelegt auf der Strecke: Nowogród Bobrzański-Łagoda-Wysoka-Pajęczno-Sterków-Bogaczów-Podgórzycy-Turów-Nowogród Bobrzański mit Informationstafeln und einer Touristenbroschüre, die die neuen Radwege vorstellt. Im Jahr 2022 organisierten die Projektpartner außerdem zwei Fahrradrallyes in Forst und Nowogród Bobrzański, bei denen die Attraktionen der deutsch-polnischen Grenzregion in der Euroregion Spreewald-Bober durch Łagodę, Wysoką, Pajęczno, Sterków, Bogaczów, Podgórzycy und Turów erkundet wurden.

Kościół Mikołaja (Nicolai) Forst
St-Nikolaus-Kirche in Forst

Co warto zobaczyć w Forst i okolicach

Z Nowogrodu Bobrzańskiego do Forst jest około 50 km. W mieście tym możemy skorzystać z wielu miejsc noclegowych i bogatej gastronomii.

Miasto Forst (Lausitz) leży nad Nysą Łużycką i chlubi się 700 letnią burzliwą historią. Obiekty historyczne są godne zwiedzenia, a sławne osobistości pozostawiły tu swoje ślady i zachęcają do ich poznania: saski premier Henryk hrabia von Brühl znalazł w grobowcu w kościele św. Mikołaja miejsce swojego ostatniego spoczynku, w 2013 r. przypadała 250 rocznica jego śmierci.

Sehenswertes in Forst

Von Nowogród Bobrzański nach Forst sind es etwa 50 km. In dieser Stadt können wir viele Übernachtungsmöglichkeiten und ein reichhaltiges gastronomisches Angebot nutzen.

Die Stadt Forst (Lausitz) liegt an der Lausitzer Neiße und blickt auf eine 700-jährige stürmische Geschichte zurück. Historische Objekte sind einen Besuch wert, und berühmte Persönlichkeiten haben hier ihre Spuren hinterlassen und ermutigen Sie, diese kennen zu lernen: Der sächsische Ministerpräsident Heinrich Graf von Brühl fand im Grabmal in der St.-Nikolaus-Kirche seine letzte Ruhestätte. 2013 war sein 250. Todestag.

Muzeum Tekstylne
Textilmuseum

Różany ogród Forst / Rosengarten Forst

Brandenburskie Muzeum Tekstylna ma w swych zasobach niejednego rarytas z dziedziny wytwarzania sukna i opowiada o ponad wiekowej tradycji przemysłu tekstylnego w Forst. Za pomocą funkcjonujących maszyn można tu doświadczyć „żywej historii” i dociekać tajemnic byłego „niemieckiego Manchesteru”.

Róże cechują wizerunek miasta, które od 2004 r. oficjalnie nosi honorowy tytuł „miasta róż”. Najpiękniejsze miejsce jednak „królowa kwiatów” znalazła we Wschodniemieckim Ogrodzie Różanym: dziesiątki tysięcy róż w ponad 900 gatunkach zajmują areał 17 ha parku w otoczeniu rzeźb, amfor, dziedzińców pergolowych i romantycznych fontann. Coroczne festyny Ogrodu Różanego z pokazem róż ciętych i „Nocą 1000 świateł” albo też romantyczne zwiedzania nocne z uroczystą kolacją wśród róż to tylko kilka hitów na tle czarujących kulisów parku.

Wędrowców i miłośników przyrody przyciąga uroczy krajobraz okolicy: łąki łąkowe nad Nysą, liczne tereny ochrony przyrody, rozległe lasy,

Das Brandenburgische Textilmuseum hat mehr als eine Seltenheit in der Tuchherstellung und erzählt über die mehr als hundertjährige Tradition der Textilindustrie in Forst. Mit Hilfe von funktionierenden Maschinen kann man "lebendige Geschichte" erleben und die Geheimnisse des ehemaligen "deutschen Manchesters" erforschen.

Rosen prägen das Bild der Stadt, die seit 2004 offiziell den Ehrentitel "Stadt der Rosen" trägt. Den schönsten Platz fand die "Königin der Blumen" jedoch im ostdeutschen Rosengarten: Zehntausende von Rosen in über 900 Arten belegen eine Fläche von 17 Hektar Park, umgeben von Skulpturen, Amphoren, Pergolenhöfen und romantischen Springbrunnen. Das jährliche Fest des Rosengartens mit einer Show geschnittener Rosen und der "Nacht der 1000 Lichter" oder romantische Nachtführungen mit einem Gala-Dinner unter Rosen sind nur einige Hits von der bezaubernden Kulisse des Parks.

Wanderer und Naturliebhaber werden von der reizvollen Landschaft der Region angezogen: Uferwiesen an der Neiße, zahlreiche

Basen Miejski Forst / Stadtschwimmbad Forst

stawy i jeziora. Posiadając wiele kilometrów szlaków rowerowych, Forst jest eldorado dla turystów rowerowych.

Podczas lata funkcjonuje otwarty basen sportowo-rekreacyjny z 50-metrowym torem pływackim, wieżą 10-metrową, zjeżdżalnią, piaskownicą, boiskami sportowymi i wielką plażą trawiastą. Można też nurkować, tak w lecie jak i w zimie, kiedy kryta pływalnia oferuje uciechy kąpieli dla całej rodziny.

Więcej informacji:

TouristinformationForst (Lausitz)
Cottbuser Straße 10
03149 Forst (Lausitz)
Tel.: 0049 3562 6690-66
Mail: info@forst-information.de
www.forst-information.de

Naturschutzgebiete, ausgedehnte Wälder, Teiche und Seen. Mit seinen vielen Kilometern an Fahrradrouten ist Forst ein Eldorado für Fahrradtouristen.

Im Sommer gibt es ein offenes Schwimmbad mit einer 50-Meter-Schwimmbahn, einem 10-Meter-Turm, einer Rutsche, einem Sandkasten, Sportplätzen und einem großen Rasenstrand. Sie können auch tauchen, sowohl im Sommer als auch im Winter, wenn das Hallenbad Badespaß für die ganze Familie bietet.

Weitere Informationen:

Tourist-Information Forst (Lausitz)
Cottbuser Straße 10
03149 Forst (Lausitz)
Tel.: 0049 3562 6690-66
E-Mail: info@forst-information.de
www.forst-information.de

BB-PL
INTERREG V A
2014-2020

Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr”

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego
„Redukować bariery - wspólnie
wykorzystywać silne strony”

Europäische Union
Europäischer Fonds
für regionale Entwicklung
„Barrieren reduzieren
- gemeinsame Stärken nutzen”

